

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne polt-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se vose frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravišstvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljajo naročila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Kje so Čehi?

Magjarski listi so z Andrassyjevo politiko zadovoljni, svetujejo naj se mu kredit 60 milijonov dovoli in glava njih „Pesti Naplo“ tako le računi: „Ker se Rusija ne bode udala ni na kongresu, kakor se dozdaj nij, zato je vojska neizbegljivo gotova.“

Slovanski poslanec dr. Monti iz Dalmacije je letos, in lani sta dr. Vošnjak in Fanderlik naglašala, da avstrijski Slovanci nismo in ne moremo biti nikdar za vojsko z Rusijo, ker to bi bil naša samomor.

Baš zdaj bi morali vsi avstrijski Slovanci le iz svojega časopisja, ki je pod Damoklejevim mečem konfiskacije, temuč tu z javne svobode tribune tem magjarskim pretenzijam nasproti glasno in jasno odgovorjati z gromovitim: nikdar!

Ali žalibog, da prvi narod mej avstrijskimi Slovanci, češki, še vedno pusti svoje moravske češke brate, Slovence, in Dalmatince same v nejednakem boji, pa doma v tistem praškem klubu meditira o škodljivosti dotika z ustavoverno stranko, o dobrotah pasivitete, katerih pa nihče več ne vidi.

Češki vodje motivirajo svojo pasiviteto v tem za avstrijsko Slovanstvo najvažnejšem trenutku s tem, da hočejo in morajo počakati izpremembe ministerstva. Ali vprašanje je veliko, da li se ne bi ta izprememba silno hitreje dala pospešiti, ko bi Čehi v akcijo stopili in na javnej tribuni povzdignili krek slovanski glas!

Gotovost je, da so ustavoverci uže veseli češke pasivitete, da se boje trenutka, ko bi Čehi na oder vstopili in glasno govorili, kakor zdaj ob času konfiskacij ne morejo v

pasivnosti. To samo bi moralo nagniti jih, da taktiko izpremené, ker v stvari ostanejo pri svojem starem slovanskem programu.

Še za Bosno prekasno!

Napoleon III. je nekdaj rekel, da avstrijska monarhija prihaja za vsako idejo pol stoletja prekasno k izpoznanju. To „prekasno“ jo je stalo uže mnogo. Zdaj kaže, da jo utegne še več stati.

Iz Andrassyje „rudeče knjige“ je videti, da je res še pred začetkom vojske Rusija lojalno in pošteno prijateljsko ponudila Avstriji Bosno in Hercegovino, dobro vedoč, da so tam „naši interesi“, namreč trgovinski in obrtniški.

Ali Avstrija, katerej je vnanjo politiko vladal Magjar in v prvej vrsti magjarsko narodne koristi, to je magjarsko hegemonijo pred očmi imel, nij marala zasesti Bosne s porazumom z zaveznico Rusijo, da si bi jo bila lahko, ker tam nij stalo skoro nič turške vojske. Zdaj je videti, da na vse zadnje bode vendar le morala okupacijo Bosne podvzeti.

Ali skoraj bode uže to prekasno. Turčija ima zdaj slobodne roke, in kaže se, da se bode z vojsko ustavljala. Telegrafira se namreč iz Sarajeva 13. marca: Porta je naznanila Mazhar-paši (poveljniku v Bosni), da pride 50.000 mož turške vojske v Bosno. Beli-paša je dobil ob enem ukaz, živeža za to vojsko preskrbeti. Porta je poslala vojaško komisijo v Bosno s poveljem vse trdnjave kakor brž mogoče urediti tako, da se bodo braniti dale. Govori se, da bode Osman-paša, ki se do 23. t. m. v Carigradu pričakuje, prevzel glavno poveljništvo v Bosni.

Po tem tacem bode naša monarhija, ako

se z zasedenjem še čaka, imela novo težko vojsko in nepotrebne izgube, — ali pa pride celo prekasno v Bosno. To so tudi nasledki današnje vnanje politike Andrassyjeve.

Na skoku.

Pod tem naslovom piše tržaška „Edinost“. „Črez gorske pečine vodijo vrtoglavne steze in pota, ob robovih in breznihi se menjajo z zelenimi pašniki in prijaznimi planinami, po katerih želi potnik, da si nabere zdravih korenin in želišč, da podaljša življenje in se okrepi ter ustavi pogubljivemu sovragu lastnega života in zdravja. Večkrat pa so domišljije človeku v kvar, čisto zdrav in krepek si domišljuje, da ima razne bolezni, ki mu jih nezdrave misli vcepljavajo.“

Naša avstrijska država je bila zdrava, pa domišljije so jo tako omamile, da je v resnici postala bolna, in če tako dalje pojde, nastopi pot Turčije, katera leti v sip in prah. V magjarskem globusu se vrti in kuha, kakor v sršenovem gnezdu o deževnem vremenu, mimo katerega je nevarno hoditi, ker zdražene živalice napadajo ljudi in živino.

Po gladkeji poti se naglo dospe v tišino, mej pečinami zija propad, brvi nij nobene, na onej strani mami vonjava prijetnega zelišča, toda nevarnost je velika, da se stvar doseže, treba je postaviti življenje na tehtnico. Huje in huje nadlegujejo sovražni nemirni občutki, po rastlini je želja nepotolažljiva, boj z naravno pametjo postaja ostrejši, na skoku kraj brezdnosti stoji mučenik lastnega razuma, bi li planil črez propad ali ne? bi li dosegel rob na onem kraju? Iz brezdnosti zija pošast v črnej globočini, ki sprejme v mrzlo svoje naročje vsacega, ki je stal na skoku, a onstranskega roba nij dosegel.

Listek.

Kako kaže Preširen v svojih pozidijah slovensko rodoljubje?

(Spisal A. K.)

(Dalje.)

V kakošnih razmerah so zagledale neumrjoče Shakespearejeve drame beli dan? Ali nij bil njihov mojster srečen, družinski oče, ali nij bila njegova domovina, ko je vladala tedaj Elizabeta (1558—1603), na vrhuncu moči in slave?

Kedo je navdihoval preslavnega Götheja in Schillerja za neumrljiva dela? Ali nij bila njihova doba, doba viharja, ko je vse vrelo in se vnelo za slavo velike, mogočne Nemčije?

Vsem tem velikanom so bile zunanje razmere prijazne, ter so jih celo podpirale za krasne umetnosti, vroče rodoljubje. Vsaj ima

duh časa nepopisljiv vpliv do srca najpriprostejega človeka, da se čuti krepkega celo krv preliti za svoja načela, za svobodo svoje domovine.

In kakova doba je bila tvoja, neumrljivi Preširen? Srce nas boli, če jo preišljujemo natančneje, vsaj se je sramoval tedaj še lastni sin svoje skrbeče matere, ki mu je dala življenje, zaničeval je njen premilo doneči glas, s katerim je klical prvič najdražjo osebo na svetu, zatorej si pel, peti si moral, preslavni Preširen:

„Skel če misli, da Slovenec mile
Ne ljubi matere, vanj upajoče,
Da tebe za-me vneta nij mogoče,
Z britkostjo so srce mi napolnile.“

V tacihi okoličinah je koval naš neumrljivi pesnik svoje najgorečnejše pesni. Da, pozabil je tedaj, vtopljen v revo in nesrečo svojega tužnega naroda, celo svoje osobne tuge in britkosti, ki mu jih je vsekala kriva lju-

bezen. O tem nas najbolj prepričujejo njegove besede:

„Želje, da vzbudil bi slovenš'no celo,
Da bi vrnili k nam se časi sreče,
Mi moč so dale, rasti neveselo.“

V začetku Preširnovga delovanja nijso bile samo naše narodne razmere v žalostnem stanju, tudi pesniško polje je bilo tiho in skoraj popolnem zapuščeno. Prvi pevec Vodnik je počival v grobu, in z njim vred je zadremalo pesništvo. Pač so pisarili tedaj Kopitar, Ravnikar, Jarnik, Ahacelj, Danko, Metelko, a njihovo delovanje nij segalo v kočo priprostega kmetovalca, ker je bilo ali preučeno ali pa večidel versko, torej ne budivno narodne zavesti.

Še le leta 1827 se zbudi lepša zarija slovenskemu narodu, ko zadoni prva Preširnova pesen „Slovo od mladosti“ ter kmalu zdrami razkropljene moči k občnemu delovanju.

Preširnu gre torej največja zasluga, da

Kolovodje Avstrije stoje denes na nevarnem skoku, magjarska steklost, angleška mrzlica in židovska vročinska bolezen vznemirjajo z domišljijami glave kolovodjam, da bi storili nevarni skok čez propad, ki zija bolj nego kedaj poprej po svoji žrtvi. Na skoku stoji denes država v velikih skrbih, hočemo li ali nečemo proti Rusiji? mobilizacijo! vpije Andrassy, na polu divji Magjar ropota z leseno sabljo in bezgovo puško, po njegovem načrtu bi se Rusija kar na papriki pojedla, Vilagoš imajo še vedno v želodcu, in prej ne odjenjajo, dokler ne pride severni zdravnik z navadnim svojim receptom: Kar je gnjilega, to se mora odrezati in škodljivo omejiti.

Predno plane Avstrija na oni kraj, mora na skoku pomisliti na nevarnost, katera jej preti, vojna bila bi hoja v Tartar, katero bi spremljeval angleški Karon. Roke pri miru! zaukaže navadno pred tepežem pametnejši besnemu, in ta glas denes povzdiguje vse Slovanstvo v Avstriji. V boj lahko gremo, če se pa z bojišča častno in srečno vrnemo, to je vprašanje, na katero lahko že denes odgovorimo, ako naštejemo šest faktorjev, s katerimi mora Avstrija računati na skoku.

Ruski kabinet, kateri ima že 40 let, hodi vedno pravo pot, premišljeno, počasi in jako previdno, njegova diplomacija je cvet politike 19. stoletja, ona zna računati s faktorji ter obsentiti vse druge tudi najvrlejšše diplomate. Vojna proti Rusiji bi napravila v državi mej Slovani nevoljo in mržnjo. Uže leta 1869, ob času ustaje v Boki, so povzdignoli češki poslanci v deželnem zboru glas, da nečejo, da bi se češki polki v Boko pošiljali, naj se bije Magjar in Nemec. Dan denes pa bi se taki glasovi gotovo pomnožili, ker vsak pametni človek, katerega nij sovraštvo do Slovanov oslepilo, dobro ve, da bode boj magjarskega partikularizma v škodo Avstriji.

Prusija, katera je vedno trezna v svojih načelih, ne pozabi dobrote Rusiji, ve ceniti njeno prijaznost, ona ne vračuje svojemu sosedu, kakor je to storila Avstrija leta 1854 za rusko pomoč, katera je ukrotila Magjare in rešila dinastijo. Prusija, zaveznica mogočne Rusije, postavila bi precej na avstrijsko mejo svojo armado, zakaj? to uže vrabci na strehi pojo.

Italija se svojo mačjo politiko, ki hlina tihotapno prijateljstvo Avstriji, čaka vedno, kedaj bode naša država zapletena v vojno, da si pridobi zopet kos za kosom, kakor je

to v Italiji navadno, bo li častno ali ne, tega jej nij mari, postavi iz veroneške štiriočelnice proti Tirolam in v Friulu na Idrici močno armado, da prekorači Sočo in morda prodere še daleč skozi vipavsko dolino in osvoji naše lepe slovenske pokrajine s Trstom in Istrijo. Kako se to v Rimu pripravlja, to vidi iz laških časnikov vsakdo, le avstrijska vlada ne. Samo zaradi tega je mej Magjari in Italijo neka tihotapna zveza, a naši kolovodje so slepi ter nečejo videti.

Rumunija in Srbija, Rusiji zaveznici, ki ne ukrenete nikdar druge poti, razen one, katero jim kaže Gorčakov, potegnute svoje armade na avstrijsko mejo ter boste delale za Rusijo.

Črna gora, čudo vseh vekov, stala bi, ako gremo na Ruse, proti nam, nje položje je tako, da je Boka v prvem naskoku vzeta, tem lažje, ker sta okrajni glavar Franz in general Wagner leta 1869 potrgala vezi zvestobe Bokezov, ko sta se svojim vojaškim „Muss“ in vislicami hotela po turški svojo službo zlorabiti ter s tem napravila vstajo in državnega dolga za 16 milijonov. Da je vsa Dalmacija v nevarnosti, ako Črnagora Boko vzame, to je gotovo in vé vsak, kdor količkaj razmere naših bratov na dalmatinskih obalah pozna.

Avstrija na skoku, razburjena od strupene magjarske sape in angleške srbičice, naj premisli, predno se zažene propadu čez rob, da je sama revna, siromaška, da bi bila vojna proti volji večine prebivalcev, naj se ozre v brezno, videla bode v žrelu šest glav, vsaka ima v čeljustih polno ostrih zob; kako se bode branila napadom? Prešibka je, da bi mogla čez brezno skočiti, dolgovi jo teže, ubogega davkoplačevalca glas vpije: Odjenjaj! breme je prehudo, posestva gredo za davke na boben, otročiči so lačni, ne odtrgaj jim zadnjega kosčka kruha z nesrečno vojno! Na skoku je 60 milijonov, to je lehkomišljena potrata, katera najbolj kmeta boli, ker se potom v obrazu trudi, da dá cesarju, kar je cesarjevega.

Na skoku naj se Avstrija ozre na svojo hišo, kaj je v njej? nemir in prepir v okviru siromaštva, katero je povzročila spekulacija strankarstva in sleparstvo one stranke, katera je se snovanjem brezimnih bank v materialnem oziru ugonobila vse podaništvo, da nij več zupanja ni v vladno sistemo, niti ni v mejusobnih razmerah. V domačej hiši je zginol zaup, na zunaj stoji država na slabem glasu, do brade v dolgovih, brez prijateljev, sumljiva

nalezljive bolezni bolnega moža, nepravilno vedenje proti zvesti večini podanikov, v rokah potomcem Izraela, kateri sesajo, kakor velikkanska pijavka, življenje državi, da životari na sušici, Magjar jo kolje, da se nasiti krvi. Na skoku je treba pomisliti, da je Slovanstvo v malo letih napredovalo velikim korakom, da koraka še dalje, in da je gotova Slovanom prihodnost, katere ne zavre nobena moč. Naravna moč pospešuje življenjsko Slovanstva, cvete in zori kljub vsem vladnim in magjarskim pritiskom.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 15. marca.

V **državnem zboru** je bila 13. t. m. budgetna generalna debata končana. Od strani opozicije sta izvrstno govorila moravska poslanca Wurm in Weber. Iz obeh govorov hočemo več posneti, kadar nam stenografičen zapisnik doide. Na zadnje pa je še vstal naš krenjski renegat, zmirom zlobni **Dežman**, in pobijati poskušal pravične in resnične pritožbe dr. Vošnjaka. Ta zagrizeni politični uskok Dežman celo leto molči, le kadar je mogoče slovenstvu kaj škodovati, oglasi se gotovo. Kakor mej Turki, tako so povsod renegate in odpadniki najhudobnejši ljudje. Tudi o tem človeku in njegovem govoru hočemo še katero reči. Celu pravičnejšim Nemcem se je Dežmanov govor gnjusil, zato ga je nemški poslanec Hofer precej dementiral.

Avstrijske **delegacije** budgetni odbor je zopet 14. t. m. posvetoval se o kreditu 60 milijonov. Govorilo se je veliko, a nič novega ne zvemo iz vsega besedovanja. Andrassy je zopet dejal: „Vlada le želi pooblaščenje za ta kredit, da je potem monarhija na vse strani svobodna v odločitih svojih“. — Sodi se, da bode tudi avstrijska delegacija z veliko večino dovolila kredit.

V **Solnogradu** so 13. t. m. pri volitvah v mestni zbor zmagali v tretjem razredu klerikalci s 103 glasi proti 95.

Hrvatski delegati naznanjajo v svojih organih, da se bodo oglasili v plenu zoper vojsko proti Rusiji in za okupacijo Bosne. Da bi to le z ono eneržijo storili, s katero Magjari v protivnem smislu delajo.

Vnanje države.

Ruska oficialna „Agence“ poroča 13. t. m., da prideta general Ignatiev in Reuf paša drugi dan (14.) v Peterburg.

V **Rim** gre te dni ruski knez Urusov, da zopet začne zvezo ruske vlade z vaticanom.

Angleška vlada baje še nij določno povedala, ali pride na kongres ali ne pride. Vsakako baje hoče prej vedeti mirovne uvete San Štefanske. Derby je grofu Šuvalovu re-

napoči nova doba domačemu slovstvu. In kdo ga je podpiral, kdo navdihoval pri njegovem z osebnimi neugodnostmi zagrenelem delu? Gotovo nikdo drugi, nego najsvetejša ljubezen, najgorkejša želja: osrečiti svoj trpeči narod.

„Viharjev jeznih mrzle domačije
Bile pokrajne naše so, kar Samo!
Tvoj duh je zginil, kar nad tvojo jamo
Pozabljeno od vnukov veter brije.“

Kdor more tako peti, kdor s tako živimi barvami popisuje žalost svoje domovine, kako more drugače, kot da jo ljubi iz vse svoje duše ter jej žrtvuje vse svoje moči.

In zopet drugej toži:

„Na tleh leže Slovanstva stebri stari,
V domačih šegah vtrjeno postavo —
Ječe pod težkim jarmom sini Slave,
Le tujcem sreče svit se v Krajni žari.“

Kako je poznal Preširen razmere svoje domovine in svojega naroda ter bil vnet za njegov pravi blagor, pokaže najbolje s tem,

da je skušal delavce na slovstvenem polji napeljevati na prava pota, na katerih se more delovati uspešno ter postaviti temelj narodnemu slovstvu. Nadarjen je bil s posebno zmožnostjo, namreč, znal je spuščati mojstersko šaljivo, a ostre puščice na zanemarjalce prave nmetnosti.

„Prišli bi že bili Slovencem zlati časi,
Ak klasik bil bi vsak, kdor nam kaj kvasi.“

ali pa:

„Gorjancev naših jezik potujčevavši,
Si kriv, da kolne kmet molitve bravši.“

in zopet drugej:

„Lej, v knjigah njih je tol'kanj lulke tuje
Mej lepo, čvrsto Slavšino zasejane,
Da je noben purist več ne izruje,“ itd.

Da, Preširen je ljubil iskreno svoj narod in prigovarjal slovenskim pisateljem, naj zajemajo vir in jezik svojih del iz edine cenjenega zaklada, iz značajnosti svojega ljudstva, ker le tako mu more njihov trud koristiti,

vsaj, kar se zajema iz srca in njegovih lastnostij, gre zopet k srcu, ter ga blago ogreva.

Preširen poje:

„Da krajnšina zaklad ti svoj odklene,
Zapusti ročno mestne mi sosede,
Tri leta pojdi v rovtarske Aténe!“

in dalje:

„Poslušaj ga, kako jo on zavije,
Jezika sol, lepota, da le zine!“

Preširnova rodoljubje se kaže tudi prejasno v tem, da so se njegove poezije razširile mej najpriprostejši slovenski narod, da so se spremenile skoraj v narodne pesni. Kjer se glasi mili slovenski jezik, kjer le biva kopica slovenskih rodovin, če so tudi daleč oddaljene od svojih sobratov, ondi doni globoko čutena Preširnova pesen, akoravno se ne imenuje njegovo ime. In kako tudi? Vsaj priprost narod peva le, kar ugaja njegovemu srcu, kar čuje od drugih, ne vprašaje po njegovem skladatelju.

kel, da sicer Anglije ne bode na kongres. Gorčakov pa na to še nij odgovoril.

Domače stvari.

— (Ali je papež — nepotreben?) Četrtek po polu dne se je pri tukajšnji deželni sodnji pod predsedstvom deželne sodnije svetovalca, g. Hočevarja, vršilo končno obravnavanje proti nemškemu igralcu in komikarju tukajšnjega gledališča, g. Laski. Lasko leto je bil namreč Laska v igri „die schöne Helena“ stavil „dovtipno“ uganko: „Was ist flüssiger als das Wasser?“ in jo rešil z besedami: „Der Pabst, denn er ist überflüssig!“ Državno pravdnštvo ga je zaradi tega tožilo zaradi kaljenja javnega reda po §. 303. k. z. in opiralo svojo zatožbo na to, da po dogmatičnih načelih katoliške cerkve je papež njej vidljivi glavar, zastopnik Jezu-Krista na zemlji, a zatoženec, da je s tem, ka je rekel, da je papež „nepotreben“, zasramoval najvišjega glavarja katoliške cerkve in katoliško vero samo. Zatoženec pri obravnavi ne taji, da nij govoril prej povedanega izreka, taji pa hudobni namen in se izgovarja s tem, da v dunajskih časnikih še ostreje napadajo papeža in tudi v mnogih igrah da se to godi, ne da bi bil kdo zaradi tega na odgovor pozvan. Državni pravdnik, g. Grdešič, ostane po vsem pri obtožbi. On pravi, da najvišji glavar katoliške cerkve, katera je v naši državi zakonita in priznana, nij taka oseba, da bi se na njo delale kake šale, ali pravili „šlagerji“, kakor zatoženec pravi, tem manje v mestu, kakor je Ljubljana, katere prebivalstvo je skoraj da izključljivo katoliško. Da nij prebivalstvo bilo z izrekom zadovoljno, kaže to, da so klerikalni časniki ostro grajali ta izrek. Državni pravdnik tedaj nasvetuje, da se zatoženec krivega spozna, dasiravno priporoča, naj se kazni izmeri pod določbo. Zatoženec se zopet izgovarja, da nij hotel nikogar žaliti s tem izrekom in končno jako nepotrebno počne razlagati, da ga sirote Slovenci zaradi tega črtijo, ker je Nemec, (kar uže češko ime kaže!) kakor da bi se bil kdaj za to révišče kak Slovenec res brigal!! Sodnija ga spozna krivega pregreška po §. 303 k. z. in ga z ozirom na §. 260 in 266 k. z. obsodi na zapor 24 ur, poostren s postom. Obravnavo je poslušalo jako mnogo ljudi.

— (Nemškutarski „takt.“) V nemškem gledališču je predvčeranjem večer baš

Na daljni ogerski meji, pri najpriprostejšem, najubožnejšem oddelku slovenskega naroda popeva se otožno doneča pesen:

„Luna sije, kladvo bije,“

in

„Strune milo se glasite,“

kar nam je znano iz zanesljivega vira nekega rodoljuba.

Pisatelj teh vrstic je čul iz ust starikave ženice, ki niti brati nij znala, pesni o „povodnjem možu“, o „ženski zvestobi“ in „železni cesti“. Tako se je ukoreninila Preširnova pozicija mej slovenskim narodom, z njim živi, z njim prehaja od rodu do rodu.

Kaj pa je lepše spričevalo o rodoljubnosti, zaslugah in slavnosti vsacega pesnika, kot razširjenje njegovih del mej priprosti, nepopačeni narod? Kdor zajema vir svojim umetnostim iz naroda, kogar navdušuje iskrena, čista ljubezen za blagor istega ljudstva, za katerega deluje, je pravega vspeha, je od kritosrčne slave zagotovljen.

(Konec prih.)

tisto popoldne prej zaradi razžalenja papeža pri c. kr. dež. sodnji obsojenega komikarja Lasko nemško občinstvo s ploskanjem demonstrativno sprejelo. In nemško gledališče v Ljubljani pravi, da je „eine bildungsstätte“, in kaj še!

— (Učiteljske premembe.) G. Ign. Zor je imenovan pomožnim učiteljem na 4 razrednej šoli v Šmartinem pri Litiji; zač. učitelj Ivan Kermavnar pak je odtod premeščen na Duplico pri Zagorji.

— (Nesreča.) Iz ljutomerske okolice se nam poroča: Na Slamnaku pri Ljutomeru je šla v torek, ko je pri nas velik vihar pihal, deklina z brega v grabo po vode skozi malo lesovje. Kar se z drevesa otlomi močna veja, ki s tako veliko silo dekletu ravno na prsi udari, da ona takoj mrtva obleži.

— (Mariborsko kazinsko in gledališko društvo) je zopet v taci denarnih stiskah, da mora 6000 gld. na pösodbo iskati. Ker je pa uže raznim hranilnicam na svoje poslopje 65 000 gld. dolžno, ne more dobiti novega dolga brez poroka. Zatorej se je obrnilo do mariborskega občinskega odbora, naj mesto prevzame poroštvo. Večina odbornikov pak je to prošnjo odbila, češ, da naj gledališče in kazino skrbje le oni, ki ju potrebujejo, ne pa davkoplačevalci v občini.

— (Zakonska ljubezen.) V Celji se je imela 11. t. m. pred porotniki zagovarjati Neža Korošec iz Vojnika, ker je skušala svojega moža ubiti ko je spal. Dolgo sta z možem Franc Korošcem v miru živela in premoženje množila. Naenkrat pa baba začne z družimi možmi pečati se in „hudič jo zmoti“, da dobi veselje spečega moža na oni svet poslati. Le trdim svojim kostém se ima mož zahvaliti, da nij ubit. Porotniki so žensko krivo izpoznali in obsojena je bila na 10 let ječe.

— (Z Dunaja) se nam piše: Slovansko pevsko društvo na Dunaji priredi 18. marca v cvetličnih dvorinah vrtogradnega društva (I. Parkring) prvi svoj letošnji veliki koncert sè sledečim jako zanimivim programom. 1. Buchta A. A. „Pisne češke“ (zbor); 2. Bendel K. „Na nebi plno hvézdíček“, duet, prednášata člena društva gg. Jerie Fr. in Buchta A. 3. a) Lisinski: „Predivo je prela“, (hrvatska, zbor). b) Foerster „Svèt“ (slovenska, zbor). 4. Nedved A. „Oblakom“, (mešani zbor). 5. Zajc Iv. pl. „Pozdrav brodara“, zbor z bariton-solo, poje g. Kinský. 6. Krtinský: „Zahučaly hory“, (zbor). 7. Foerchtgott-Tovačovský: Srbski napevi, sè spremljevanjem glasovira gg. Tichy in Jahoda 8. Larowsky: „Osenj“, (ruska, zbor). V programu so tudi točke, ki jih bodo prednášali umetniki in umetnice. Po koncertu svira godba peš-polka 4. pod vodstvom g. Dubca. Vstopnice dobivajo se pri predsedniku društva g. dr. J. Lenchu I. Bräunerstrasse 6., in v Slovanski Besedi, I. Rothenthurmstrasse 12, in pri kasi. Začetek ob 8. uri zvečer.

— (Slepar.) Nekov Janez Božič, iz Ponikev pri Tolminu doma, je bil uže davno enkrat prišel k nekemu tržaškemu urarju in ga je naprosil, naj bi mu poslal lepo uro z verigo vred na dom, da jo pokaže svojemu strijcu in potem plača, če se bole dopadla strijcu. Urar res pošlje agenta na naznanjen mu kvartir, kder ga B. uže čaka, vzame uro in reče agentu, naj počaka v sobi, dokler pokaže uro strijcu in prinese denar iz bližnje sobe. Agent čaka in čaka, a Božiča nij htelo biti nazaj. Odpre torej tista vrata, skozi ka-

tera je zginil B., a kako se začudi, ko ne najde več ne Božiča ne „strijca“, ki ga nikoli nij bilo, ampak prazno sobo in vrata na stopnice odprta. Šel je oni z uro in verigo, vredno črez 100 goldinarjev, plačal nij niti gospodinji, katera mu je bila dala v najem dve sobi, in pustil je v sobi en — prazen zaboj. Policija ga nij mogla zaslediti dolgo časa; pobegnil jo je bil naprej v Videm in od tam v Zagreb, in še bi ga ne bila dobila policija, ko ne bi bil v Zagrebu nekaj prav enacega učinil, zaradi česar je bil tam 6 mesecev zaprt, a po dost ni kazni ga je terjala sodnija v Trst, in tam je 12. t. m. dobil zopet 6 mesecev prostega stanovanja in hrane. 22letni slepar je študiral in bil tudi nekaj časa za pisarja v Gorici.

Svèt, ki ga je treba ubogati.

Mej boleznimi, katere se najbolj ponavljajo v statistiki smrtij, mora se jetika označiti za takovo, katera najčesče v družine prinaša žalost ter zaradi katere največ ljudi umre. Doslej znanost nij še zasledila nobednega gotovega pripomočka, nego se je zadovoljila s tem, da je boli jetičnih lajšala in jim sè skrbnim zdravljenjem za nekoliko let daljšala življenje. Vsakdo vé, da na prsih bolnim priporočajo po zimi bivati v milem podnebji ter kolikor najbolj moči v bližnji jelovih gozdov, katerih izparivanje pljučam vrlo dobro deje. A mnogo je taci nesrečnikov, ki svojega bivališča ne mogo promeniti, in tem velja v prvi vrsti ta članek.

Poskušaji, katere so najprej v Bruselji a pozneje skoraj povsod drugod izvedli, dokazali so, da tēr, smolast produkt jelčin, najugodnejše vpliva na bolezní v prsih in pljučih.

Uže zategadelj treba, da ta produkt visoko cenijo vsi bolniki. A nadalje se ima naglasiti, da bi se baš iz početka bolezní to zdravilo rabiti imelo. Najneznatnejši prehlad more prouzročiti obolenje pljuč, in zatorej bi se ne smelo pozabljati, da se sè tērom vsakdo takoj lečiti jame, kadar pričinja kašljati. Ta naredba varnosti je tembolj priporočati, ker mnogi bolniki na prsih ne vedo prav za prav kakovo bolezen imajo ter menijo, da so se zgolj hudo prehladili, ali da jih je napal samo nepomenljiv pljučen katar. dočim se jih je uže lotila jetika.

Najprimernejše se more tēr v obliki kapsul uporabljati. Gospod Guyot, lekarničar v Parizu, prireja majhene, stožkom podobne kapsule, v velikosti osvalkov, katere pod tanko skorjo žolčno imajo vzemek najboljšega in najčistejšega norveškega tēra in katerih dve ali tri ti skoraj na mah olajšajo bol, ako jih povžiješ pri vsakem obedu, kadar si prehlajen, ali na pljučih, za naduho ali za jetiko bolan. Ker je v vsakej sklenici po 60 kapsul, stane te vse zdravljenje vsak dan bore 10 do 20 krajcarjev, a ti razven njih nij treba nobednih drugih medicín, ni ječmenovke, ni pastil ni sirupov.

Gospod Guyot prevzema garancijo jedino za one sklenice, na katerih naslovu je trobarveni njega podpis. (86—1)

Zaloga v Ljubljani: G. Piccoli, lekarničar.

Devetletno bolezen v želodci, čutniško bol odpravljajo pravi Hoffovi sladni priredki.

Iz Marijine kopeli dobil je dne 16. junija 1877 c. kr. dvorni oskrbovalec g. Ivan Hoff v Berlinu, glavna zaloga in tovarna za Avstijo in Oggersko na Dunaji, Graben, Bräunerstrasse 8, Pešta, Hutstrasse 10, pismo, katero se tako-le glasi: Po devetletnej bolezni v želodci zasledil sem naposled v Vašem zdravilnem pivu od sladnega izvlečka pravo zdravilo, katero me je osvobodilo mučnih mojih bolij. Drisko sem izgubil, vročina je odjenjala, bolni jezik je zadobil zopet svojo navadno barvo. Na vsem se imam zahvaliti Vašemu odličnemu sladnemu izvlečku!

Peter Bräuer,
v Königswarthi.

(82—1)

Tudi Hoffova sladna zdravilna čokolada je prav lekovita, ona krepi čutnice in sladni prsi bonboni preganjajo kašelj po prehladu ter lajšajo celo pljučne bolezni.

V Ljubljani pri Gabr. Piccoli, lekarna „pri angelju varhu“ na dunajskej cesti.

Dunajska borza 15. marca.		
Enotni drž. dolg v bankovcih	62 gld.	35 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	30
Zlata renta	73	90
1860 drž. posojilo	111	—
Akcije narodne banke	697	—
Kreditne akcije	250	25
London	1.9	30
Napol.	9	53
C. kr. cekini	5	60
Srebro	105	75

Adolf Eberl,
zaloga oljnatih barv, lakov
in firnežev, (80—2)
v Ljubljani,
na Marijinem trgu, poleg frančiškanskega mosta.

Iščeta se dva dacarja

za okraj Kamnik. Stanovanje imata prosto in mesečne plače po 25 go d. Neozelenjeni imajo prednost. — Več se izve v Kamniku, na Šutni hišna šte. 28, ali pa v Ljubljani pri g. Smrdu, v križevniških ulicah šte. 10. (77—3)

Agenti!

Za prodajo srečkov in državnih papirjev proti obročni plači išče stara, dobroglasna bankna hiša za one kraje, kjer še nima nobenih ali premalo zastopnikov, poštenih in sposobnih agentov. — Obročni listi so po novem zakonu in postavno kolekovani. Uveti prav ugodni in, ako je agent le nekoliko marljiv, dobiva mnogo dobička. Ponudbe naj se pošiljajo bankni hiši (81—1) **B. Kramer v Pragi.**

Tucl.

14. marca:

Evropa: Lah iz Zagreba. — Ba-
titič iz Dunaja.
Pri slova: Krnje iz Gorjega-
grada. — Beretini iz Zadra. — Radi-
čević iz Dunaja. — Malinski iz Save.
— Strucelj iz Dornberga. — Voline iz
Mokronoga.
Pri Maillet: Jahn, Hanis oba iz
Dunaja.

Wilhelmov snežniški zeliščni alop

od zdravilnih pogorskih zelišč

za pljuca in prsi

po zdravniškem propisu prirejen, je najboljšo zdravilo pri obolenji dihalnih organov, pri kataru v krhlji in v sapnikovih vejah, bodisi akutnem ali kroničnem, potem pri bruhanju, hripavosti in vrtoglavici. Velike sekrecije sliznih mren v krhlji in v pljučih čudežno naglo odzdravi ter se bolnika, ki rabi

Wilhelmov snežniški zeliščni alop,

nikdar ne loti naduha.

Wilhelmov snežniški zeliščni alop obuja slizne mrene v želodci, umnoža apetit, napravlja zaužite jedi okusne ter tako posebno pospešuje obče nahrajenje, s čemer so odpravljene vse nervozne bolezni, katere po največ izvirajo iz slabega mešanja krvi.

Wilhelmov snežniški zeliščni alop je od leta 1855 vse poskušnje in povsodi dobro opravil, mnogo zdravniških izpričeval svedoč o njega izvrstnem, gotovem ter temeljitim delovanju, a jasen in največji dokaz o zdravilni moči ter priljubljenosti njegove je ta, da se ga je prav mnogo razpečalo. (386—2)

Oni p. n. kupovalci, ki dobiti želé pravi moj izvrstni snežniški zeliščni alop, ki ga užo od leta 1855 napravljam, naj vselej jasno zahtevajo

Wilhelmov snežniški zeliščni alop.

Samo tedaj moj
izdelek, ako je na
steklenici ta moj
pečat.

Kdor to zavarovalno marko ponaredi, bode kaznovan po zakonu.

Navod se pridodaje vsakej steklenici.

Zapečaten originalna steklenica velja 1 gold. 25 kr. ter se more vselej sveža dobiti pri izdelatelju samem

Fr. Wilhelm, lekarnar v Neunkirchnu,

Nižje Avstrijsko.

Povezovanje računamo z 20 kr.

Pravi Wilhelmov snežniški zeliščni alop se dobiva samo pri mojih gospodih jemalcih:

Ljubljana: Peter Lassnik;

Beljak: Ferd. Scholz, lekarnar; Bolcan: F. Waldmüller, lekarnar; Borgo: Jos. Bettanini, lekarnar; Bruck: Muri: Albert Langer, lekarnar; Bolcan: Franjo Waldmüller, lekarnar; Bruck: Muri: J. P. Mahl, lekarnar; Belovar: Rud. Svoboda, lekarnar; Briksen: Leonhard Staub, lekarnar; Celje: Baumbach-ova lekarna in F. Rauscher; Essek: J. C. v. Dienes, lekarnar; Frohnleiten: Vincenc Blumauer; Friesach: Anton Aichinger, lekarnar; Feldbach: Jos. König, lekarnar; Gradec: Wend. Trnkoczy, lekarnar; Gorica: A. Franzoni, lekarnar; Gospič: Valentin Vouck, lekarnar; Glina: Anton Haulik, lekarnar; Hall (Tirolsko): Leop. v. Aichinger, lekarnar; Inost: Franc Winkler, lekarnar; Inichen: J. Stapp, lekarnar; Ivanic: Ed. Tollovič, lekarnar; Jaska: Aleks. Herzig, lekarnar; Celovec: Karel Klemenčič; Karlovec: A. E. Katkič, lekarnar; Koprivnica: Max. Werli, lekarnar; Kranj: Karel Šavnik, lekarnar; Knittelfeld: Wilh. Vischner; Kindberg: J. S. Karimčič; Line: Franc v. Erlach, lekarnar; Maribor: Alojzij Kvandest; Meran: Wilhelm v. Pernwerth, lekarnar; Mals: Lud. Pöll, lekarnar; Murau: Jan. Steyrer; Novo mesto: Dom. Rizzoli, lekarnar; Ptuj: C. Girod, lekarnar; Postojna: J. A. Kupferschmidt, lekarnar; Peterwardein: R. Deodati dediti; Radgona: Caesar E. Andrieu, lekarnar; Roveredo: Richard Thales, lekarnar; Slov. Gradec: G. Kordik, lekarnar; Trbiž: Eugen Eberlin, lekarnar; Trst: C. Zanetti, lekarnar; Vukovar: A. Kraiesovics, lekarnar; Vinkovci: Friederich Herzig, lekarnar; Varaždin: Dr. A. Halter, lekarnar; Zagreb: Sig. Mittlbach, lekarnar; Zader: N. Androvič, lekarnar.

Znamenito!

Medicinsko-popularna razsodba o zdravilnih močeh ter učinkih

pravega

Wilhelmov

antiartritičnega antirevmatičnega

kri čistilnega čaja,

utemeljena na resničnih dokazih.

Jedino mnogi dokazi ob izvrstnih učinkih gori imenovanega čaja proti skrnini in revmatičnim boleznim, kakor tudi vsečen sprejem in poraba mnogih umnih zdravnikov, naveli so nas do misli, tukaj izpregovoriti nekoliko besedij o tem važnem predmetu. Prav mnogo ljudi leto za letom obiskuje žveplene kopeli, da si olajšajo ali se osvobodijo skrnine ter revmatičnih boleznij in da se zares kakor v novo ustvarjeni vračajo domov. Dvojno torej morajo trpeti oni, katerim bodi-si premajhena denarna sredstva ali nemožnost, ostaviti svoj posel ter ločiti se od svojih domačih, zabranjajo na isti način zdraviti se pri materi naravi; obsojeni so v večno trpenje. Ob taceh slučajih tedaj se je ta čaj užo čisto pokazal oblačnega ter je za tega delj velike vrednosti. Ta čaj ima poseben vpliv na mokrico, pót in kri bolnikov, kar smo opazili pri kemičnem preiskavanju mokrice ter potu, in more vsak, ki ima skrnino ali revmatično bolezen ter rabi ta čaj, očevidno izpremembo, osobito v mokrici (katera se užo posle nekaterih dnij jame kaliti ter se naposled ob dnu zgosti, kamor se uležajo tudi vse dražilne snovi) opaziti sam, pri čemer se lahko ob jednom tudi raduje dan za dnem pojemajoče bolezni, katera naposled izgine popolnoma.

Baš tako uročuje ta čaj (ako ga piješ predno greš spat) na koži nekakovo zbadanje ter pospešuje izmerno izparivanje, katero je za bolnika vedno prav lajševalno.

Vžitek tega čaja nij nikakor neprijeten, on ne obtežuje prebavljanja nego celo pri nekaterih oboah pospešuje odprtje. Takó smemo tedaj po pravici imenovati ta čaj novo in neprecenljivo zdravilo proti skrnini in revmatizmu ter za čiščenje krvi. (390—2)

Jedino pravi prireja

Franjo Wilhelm, lekarnar v Neunkirchnu.

Zavitek, razdeljen v 8 vzemkov, prirejen po zdravniku zapovedi, z navodom uporabi v raznih jezikih 1 gld., za kolek in povezovanje 10 kr.

Svarilo. Varovati se je nakupa ponarejanj ter naj zatorej vsak zahteva vedno le „Wilhelmov antiartritičen antirevmatičen kri čistilen čaj, ker so priredki, ki slujó samo pod imenom antiartritičnih antirevmatičnih kri čistilnih čajev, jedino ponarejeni ter jaz vedno svarim pred nakupovanjem taceh.

Da ugodim p. t. občinstvu, poslal sem in imajo pravi Wilhelmov antiartritičen antirevmatičen kri čistilen čaj tudi

Ljubljana: Peter Lassnik;

Beljak: Mat. Fürst; Borgo: Josip Bettanini, lekarnar; Bruck na Muri: Albert Langer, lekarnar; Bolcan: Franjo Waldmüller, lekarnar; Bruck: Muri: J. P. Mahl, lekarnar; Belovar: Rud. Svoboda, lekarnar; Briksen: Leonhard Staub, lekarnar; Celje: Baumbach-ova lekarna in F. Rauscher; Cormons: Hermes Codolini, lekarnar; Celovec: Karl Klemenčič; Cortina: A. Canbruzzi; Deutsch-Landsberg: Müller-jevi dediči; Essek: J. C. von Dienes, lekarnar; Josip Pöbetsky, lekarnar; Fürstenfeld: A. Schröckenfuss, lekarnar; Frohnleiten: V. Blumauer; Friesach: O. Russheim, lekarnar; A. Aichinger, lekarnar; Feldbach: Josip König, lekarnar; Gorica: A. Franzoni, lekarnar; Gradec: J. Burgleitner, lekarnar; Guttaring: S. Vatterl; Grubisnopolje: Josip Malich; Gospič: Valentin Vouck, lekarnar; Grafendorf: Josip Kaiser; Hermagor: Jos. M. Richter, lekarnar; Hall (Tirolsko): Leop. v. Aichinger, lekarnar; Judenburg: F. Senekovitsch; Inichen: J. Stapp, lekarnar; Imst: Vilj. Deutsch, lekarnar; Ivanic: Ed. Tollovič, lekarnar; Karlovec: J. Benič, lekarnar; A. E. Katkič, lekarnar; Kindberg: J. Karimčič, lekarnar; Kapfenberg: Turner, lekarnar; Knittelfeld: Vilj. Vischner, lekarnar; Kranj: Karl Šavnik, lekarnar; Line: Franjo pl. Erlach, lekarnar; Leoben: Ivan Peferšchy, lekarnar; Maribor: Alois Quandest; Metlika: Alfred Matter, lekarnar; Mürzzuschlag: Ivan Danjer, lekarnar; Murau: Ivan Steyrer; Mitrovica: A. Kerstenovich; Mals: Ludvig Pöll, lekarnar; Novo mesto: Dom. Rizzoli, lekarnar; Neumarkt (Stajersko): Karl Maly, lekarnar; Otočac: Edo Tomay, lekarnar; Postojna: Josip Kupferschmidt, lekarnar; Peterwardein: L. C. Junginger; Pliberg: Ivan Neusser, lekarnar; Požega: Ant. pl. Hegedüs, lekarnar; Prassberg: Ivan Tribue; Ptuj: C. Girod, apoteker; Rottenmann: Franjo X. Ilting, lekarnar; Roveredo: Richard Thales, lekarnar; Samobor: F. Schwarz, lekarnar; Sebenico: Peter Beros, lekarnar; Slov. Bistrica: Adam pl. Putkouski; Slov. gradec: G. Kordik, lekarnar; Jos. Kaligavitsch, lekarnar; Strassburg: J. V. Corton; St. Veit: Julian Rippert; Stainz: Valentin Timouschek; Semlin: D. Joannovicz-a sin; Spljet: Venatio pl. Prazio, lekarnar; Schländers: B. Würstl, lekarnar; Trst: Jak. Seravallo, lekarnar; Trient: Ant. Santoni; Trbiž: Eugen Eberlin, lekarnar; Vukovar: A. Kraiesovics, lekarnar; Vinkovci: Fried. Herzig, lekarnar; Varaždin: Dr. A. Halter, lekarnar; Zagreb: Sig. Mittlbach, lekarnar; Senj: Josip Accurti, lekarnar; Zader: N. Androvič, lekarnar; Zlatar: Ivan N. Pospisil, lekarnar.